

M 1574146

БОГДАНА ПІНЧЕВСЬКА

МИКОЛА

ГЛУЩЕНКО

Микола Петрович Глущенко (1901 — 1977) — знаменитий український художник і радянський розвідник. Письменники захоплювалися його вмінням поєднати творчу працю з роллю професійного розвідника. Науковці-філологи вивчали листування живописця з видатними інтелектуалами його часу. Власники колекцій говорили про його твори на відомих аукціонах реалістичного живопису, на яких вартість картин Миколи Глущенко й нині невпинно зростає. Мистецтвознавці намагалися зрозуміти самі та пояснити іншим природу дивовижної гармонійності його творів. І всі, кожен по-своєму, мали підстави зачаровуватися тихою ніжністю його живопису — і природною, невимушеною, такою рідкісною в радянські часи особистою гідністю цієї людини.

## ЗМІСТ

Вступ .....	3
Публікації, присвячені Миколі Глуценку .....	4
Пряма мова художника .....	7
Дитинство в містечку на березі ріки .....	10
Юність (з кращого училища Юзівки до армії Денікіна) .....	18
Полон у Стшалковському таборі .....	21
Берлін на початку 1920-х. Веймарська республіка і розквіт мистецтв. ....	24
Художня освіта у Берліні 1920-х. ....	29
Перший крок до мрії. Навчання в Ганса Балушека .....	31
Майстерня Артура фон Кампфа, одного з улюблених митців Гітлера .....	35
Викладач Ерїх Вольсфельд: єврейська інтелігенція Берліна .....	37
Однокурсники-земляки .....	39
Майбутня дружина — Марія Давидівна Бронштейн .....	39
Олександр Довженко та «невідомі» вчителі відомих мистців .....	41
Галичанин Святослав Гординський .....	45
Берлінські політичні знайомства .....	48
Знайомство з Володимиром Винниченком .....	52
Паризький період Миколи Глуценка .....	59
Атмосфера Паризької школи .....	59
Микола Глуценко очима Володимира Винниченка .....	65
Перший досвід кураторства .....	66

Знайомство з радянською розвідкою .....	74
Справа про вбивство С. Петлюри .....	75
Портрети видатних людей .....	78
«Промислове шпигунство» .....	82
Повернення до СРСР .....	85
Володимир Винниченко про Миколу Глущенко .....	86
Московські виставки за часів сталінщини .....	93
Суд над бойчукістами та донос на М. Глущенко .....	94
Фінал розвідувальної діяльності .....	97
Альбом малюнків Гітлера .....	101
Переїзд до зруйнованого Києва .....	103
Кураторська діяльність Миколи Глущенко: 1944–1977 .....	105
Товариство «Україна»: радянська пропаганда за кордоном .....	106
М. Глущенко як підлеглий Юрія Смолича .....	108
Українські та закордонні виставки .....	113
Закордонні виставки 1960–1970-х .....	116
Офіційне визнання .....	118
Післямова .....	120
<i>Література</i> .....	121